

Tisztelt Polgármester Úr, Jegyző Úr, tisztelt Képviselők és FaluTV-nézők!

Sokéves gyakorlat, hogy így novemberben a képviselőtestület előtt beszámolok a községünket érintő állategészségügyi helyzetről. Ez alól az elmúlt év kivételt jelentett, ugyanis az önkormányzati választások és az azt követő új testület megalakulásával kapcsolatos feladatok nem tették lehetővé a beszámoló napirendre vételét. Ebből adódóan most igyekszem a legfontosabb 2014-es állategészségüggyel kapcsolatos történéseket is beleépíteni a tájékoztatóba.

Beszámolóim első részében az elvégzett konkrét feladatokról szólok, ezután az aktuális járványhelyzetről és az ebből adódó új kihívásokról, majd az állategészségügyi igazgatás megváltozott struktúrájáról és az egyre inkább előtérbe kerülő élelmiszerbiztonsági stratégiáról.

I.

Idén 30 éve, hogy ellátom Nyúl és Győrújbarát községek állategészségügyi feladatait. Ennek keretében végzem a nagy és kis létszámú haszonállatok, valamint a kedvtelésből tartott állatok gyógykezelését és a kapcsolódó preventív teendőket.

Nagy létszámú állatállományt továbbra is csak a volt nyúli TSZ major területén működő tehenészeti telepen található. A tejtermelő gazdaságot Tóth Lajos és Tóth Fidél vállalkozók üzemeltetik. 183 tehén és ezek szaporulata található itt, mindösszesen 450 db szarvasmarha. Ezen a telepen a teendőim: a beteg állatok kezelése, inszeminálás, éves ütemezés szerinti diagnosztikai vizsgálatok (TBC), vakcinázások (IBR), mintavételek (brucellózis, leukózis, IBR vérvétel, vetélt magzatok, BSE). A tehenészetben napi 3.000 liter körüli tejet fejnek, amit a MIZO cég szállít el.

Nyúl községben 12 udvarban összesen 129 szarvasmarhát tartanak. A 2013 évi állapothoz képest annyi változás történt, hogy Váczi Tamás egyéni gazdálkodó nagyobb létszámú (33 db) szabadtartásos szarvasmarha tenyésztésbe kezdett Nyúlon a Pándzsa-patak partján létesült farmján. A nagyüzemeknél felsorolt diagnosztikai vizsgálatokat ezeknél a kisüzemi állományoknál is évente (december) elvégzem.

Sertést nyilvántartásom szerint 22 udvarban tartanak. Sertésenyésztéssel (anyadisznó tartás) 8 udvarban foglalkoznak. Egy udvarban integrált keretek között mangalica tenyésztés folyik (Horváth Tivadar). Májusban történt meg a tenyészsertések kötelező éves vérvétele Aujeszky-féle betegség és PRRS szűrése céljából.

Lovat községünkben 14 helyen tartanak, mindösszesen 34 állatot. 2 udvarban pónilovakkal is foglalkoznak gyermeklovagoltatás céljából. A lovakkal kapcsolatos feladat a diagnosztikai vérvétel fertőző kevésvérűség illetve takonykór felderítése céljából, valamint a tetanusz és lóinfluenza elleni oltásuk.

A háztáji baromfiállomány az idei évben létszám tekintetében az előző évekhez hasonlóan alakult. Sok helyen nevelnek csirkét, kacsát, pulykát, vagy tartanak tojótyúkot községünkben. Többen alkalomszerűen visznek vágott, pucolt baromfit, illetve tojást a győri piacra és vásárcsarnokba.

Idén a nyúli méhészeteket nem sújtotta megbetegedés. A községben 3 helyen tartanak nagyobb számú méhcsaládot. Érdekes adat, hogy Győr-Moson-Sopron megyében 680 regisztrált méhész 42.000 méhcsaláddal rendelkezik, ami világszerte jelent a földrajzi területre vetített méhcsaládok számában.

A kutyák, macskák és egyéb kedvtelésből tartott állatok gyógykezelését a győrújbaráti és a nyúli rendelőkben végezzük korszerű diagnosztikai eszközök és műszerek segítségével. A csontműtétek kivételével minden esetet el tudunk látni. Ha az állatot nem tudják szállítani, vagy az eset úgy kívánja, természetesen a tartási helyén látom el a beteget.

Most pedig felsorolás szerűen az állam által elrendelt állatorvosi tevékenységek:

- Kötelező éves feladat az összes 6 hetesnél idősebb szarvasmarha TBC szűrővizsgálata bőrpróbával.
  - Kötelező diagnosztikai mintavételezés minden évben:
    - a tenyészmahákából történő vérvétel brucellosis és leukózis felderítése céljából
    - a háztáji sertésektől (összes tenyész + meghatározott számú hízó) vérvétel Aujeszky-féle betegség és PRRS felderítése céljából.
    - a lovak fertőző kevésvérűségre és takonykorra irányuló vérvizsgálata 3 évente, illetve versenyztetés esetén évente
  - Az elhullott 24 hónaposnál idősebb szarvasmarhákából agyvelő-mintavétel BSE felderítése céljából.
  - A vadászok által lőtt rókákból évente meghatározott számú egyed intézetbe küldése a kapszulás immunizálás (repülőgépről) hatékonyságának ellenőrzése céljából (csontból fluoreszcens eljárással).
  - A lőtt vaddisznókból mandula és véralvadék küldése KSP és ASP felderítése céljából. (5db az idén teljesítve)
  - Az embert mart kutyák és macskák 14 napos hatósági megfigyelése, az ellátó orvossal és az ÁNTSZ-el egyeztetés ezen esetekben, jelentés készítés.
  - 3 hónaposnál idősebb ebek veszettség elleni kötelező oltása, a beoltott ebek nyilvántartása, lejelentése. Az idej eboltásnál is segítségemre voltak önkormányzati dolgozók akik az adminisztrációt végezték. Köszönöm Nekik és a Polgármesteri Hivatalnak a közreműködést. Itt említem meg, hogy idén a kiküldött eb összeíró adatlapok és a mikrochipelési adatbázis összevetésével megtörtént az önkormányzati eb-adatbázis létrehozása. Elmondható, hogy kevés helyen rendelkeznek olyan precíz eb nyilvántartással, mint Nyúlön. Köszönet illeti az ebben közreműködő dolgozókat.
- Folytatva a hatósági állatorvosi feladatok sorát:
- Kiadom az aktuális, haszonállatok tartásával kapcsolatos állami támogatások igénybeviteléhez a hatósági igazolást a feltételek teljesülése esetén.
  - Lóverseny (Győrújbarát), felügyelete kirendelés alapján.
  - Újszülött borjak ENAR fűlszámos megjelölése.
  - Állatszállítások felügyelete, igazolások (hatósági bizonyítvány) kiadása, marhalevelek irányítása.
  - Piacra járó őstermelők évenkénti ellenőrzése engedélyük meghosszabbítása céljából.
  - Konyhamoslék etetési engedélyek kiadása (csak kutya).
  - A talált rókahullák, idegrendszeri tünetek között elpusztult kutya, macska intézeti vizsgálatra küldése (veszettség!)
  - Gyepmesterrel kapcsolattartás, a kóbor ebek befogásában, állati hullák elszállításában közreműködés.
  - Az élelmiszer forgalmazó helyek, éttermek, konyhák ellenőrzésében (engedélyek kiadása) közreműködés a hatósággal.
  - Hatósági tejmintavétel laboratóriumi vizsgálatra a tejtermelő gazdaságokban (maradék anyag!)
  - Állatvédelmi, állathigiéniai és ENAR ellenőrzéseken részvétel a felettes hatósággal együtt (KMF ellenőrzés!).
- Bár nem szorosan vett állatorvosi feladat, de állampolgári megkeresés alapján sokszor próbálunk segíteni és megoldást találni a kutyaugatással, kutyák marakodásával, kutyával történő veszélyeztetéssel, kutya által elpusztított egyéb állatokkal (baromfi, nyúl, stb.), bűzzel, legyekkel kapcsolatos panaszos esetekben. Feleslegessé vált kutya, macska új gazdához vagy menhelyre való irányításában is közreműködünk.
- A működési területemhez köthető feladataimon túl a Győr-Moson-Sopron Megyei Állatorvosi Kamara Szakmai Bizottságának elnöke vagyok 2012-től. Ezzel összefüggésben a megyében szakmai ellenőrzéseket tartunk (pl.: eboltások, állatorvosi rendelők), kollégák ellen benyújtott panaszokat vizsgálunk ki és határozatot hozunk, szakmai továbbképzéseket szervezünk.
- Részt veszek a hétvégi kiszállásos ügyeleti szolgálatban. Hétköznap gyakorlatilag 24 órás készenlétben vagyunk. Ha hosszabb időre elhagyjuk a körzetet, vagy szabadságra megyünk, helyettes állatorvosról kell gondoskodnunk.

Nagy megtiszteltetés és meglepetés ért 2014 novemberében egy konferencián, amikor is a megye állatorvosainak javaslata alapján „Az év állatorvosa” kitüntető címet kaptam meg díszoklevél és emlékérem

kíséretében.

II.

Most pedig röviden szólnék a hazánkat és a szűkebb környezetünket érintő vagy az azt veszélyeztető fertőző betegségekről.

Lovak fertőző kevésvérűsége

Idén tavasztól kezdődően hangos volt a média ennek a betegségnek az okán. A figyelem akkor terelődött erre a bejelentési kötelezettség alá tartozó betegsége, amikor március 9-én a Szent István Egyetem Állatorvostudományi Karának Lógyógyászati Klinikáján a szerológiai vizsgálat egy Veszprém megyéből származó lóban megállapította a betegséget. A lovak fertőző kevésvérűségéről tudni kell, hogy vírus (Retroviridea Lenti virus)(„ló AIDS”) okozza és kizárólag az egyujjú patásokat (ló, szamár, öszvér) betegíti meg. Elsősorban fertőzött vér, de nyál, bélsár, vizelet, tej és más testváladékok útján is terjedhet. Jellemzően bőgölyök, kullancsok viszik tovább, de átterjedhet fedezettetésnél, patkolásnál, állatorvosi beavatkozások kapcsán (nem fertőtlenített eszközök- lázmérő, fogreszelő stb.) és szóba jöhet még a zabla is. A vemhes kanca placentán át megfertőzheti a saját csikóját is. A betegség jelentőségét az adja, hogy gyógyíthatatlan és védőoltással sem rendelkezünk ellene. A beteg lovak az esetek egy részében már a betegség kezdeti, heveny, lázas általános tünetekkel járó szakaszában elhullanak, többnyire azonban elhúzódó lefolyású, időnként ismétlődő lázas rohamokkal, vérszegénységgel, gyengeséggel és testszerte ödémásodással (vizenyő) járó forma figyelhető meg. Ilyenkor a ló fáradékony, munkára alkalmatlan. Ez az idült forma több évig is eltarthat és fertőzési forrást jelenthet a többi lóra a tünetmentes időszakban is. Visszatérve az egyetemi klinikán diagnosztizált lóra, a vele még a betegség megállapítása előtt ott érintkező 9 ló karanténba került. A probléma abból adódott, hogy a klinika istállójában a beteg állattal együtt tartott 9 lóból 6-ot időközben hazaadtak, így ezek karanténzását ebből adódóan csak a tartási helyükön tudta elrendelni az állategészségügyi hatóság a beteg Veszprém megyei csikó vérvizsgálati eredménye után. Végül a klinikán karanténban tartott 3 ló közül 2-nek, a hazaadott 6-ból pedig 3 lónak lett pozitív az ismételt vérvizsgálata, ezért sajnos állami kártalanítás melletti leölésük vált szükségessé. A beteggel egy istállóban álló és időközben hazaadott egyik ló Ravazdról származott, de ennél a fertőzöttségre gyanús státuszú állatnál szerencsére a negyedik ellenőrző vérvizsgálat is negatív lett, így a karantént itt feloldották.

Az állategészségügyi szolgálat a fenti eset miatt szigorította a járványügyi nyomozáshoz kapcsolódó ellenőrző vizsgálatok rendjét. Ennek értelmében a fertőzöttségre gyanús állatok tartási helye körüli 3 km sugarú körben kötelező lett az összes fogékony állat vérvizsgálata állami költségre.

Pozitív hozadéka a fent taglalt esetnek az is, hogy ráirányította a lovas társadalom figyelmét a kötelező ellenőrző vérvizsgálatok elvégzésére, ami viszont csak a sokszor minden papír nélkül vásárolt lovak egyedi (mikrochipes) jelölése és legalizálása után lehetséges. Becslések szerint Magyarországon a lovak (70.000) 20%-ának semmiféle jelölése nincs.

Az viszont örvendetes, hogy az ismertett eset kapcsán idén tavasztól már 25.000 vérvizsgálat történt fertőző kevésvérűsége. Ennek pedig az lett a hozadéka, hogy az egyetemi klinikán történt esettől teljesen független 20 fertőzött lovat találtak 10 megyében. Ez járványnak még nem tekinthető, de további intézkedéseket tesz szükségessé.

Győr-Moson-Sopron megyében augusztusban Halászipan, szeptemberben pedig Nagybjacson talált a szolgálat fertőzött lovat. Ez utóbbi esettel kapcsolatban Nyúlon is folytattunk járványügyi nyomozást, de az ehhez kapcsolódó vérvizsgálatok megnyugtató eredménnyel zárultak.

Kéknyelv betegség (Bluetongue)

Az Afrikában őshonos betegséget először 2008-ban diagnosztizálták hazánkban Franciaországból behozott szarvasmarhákban. Ezt az esetet sikerült lokalizálni. Az elmúlt év ősztől azonban a Csongrád megyében történő ismételt megjelenését követően szétterjedt és szinte az egész országban okoz már megbetegedéseket ún. kitörési góccokban.

A szúnyogok által terjesztett vírusos (Orbivírus) betegségekre kizárólag a szarvasmarha, a juh, a kecske, valamint a vadon élő kérődzők fogékonyak. A fertőzést hordozó szúnyog csípését követően 7-8 nappal magas láz, erős nyálzás, orrfolyás, a száj- és az orrnyálkahártya duzzanata és kötőhártya gyulladás jelentkezik. Később a duzzanat ráterjed az ajkakra az áll alatti tájékra a nyakoldalra és a nyelvre is. A csülökírha gyulladása miatt az állatok sántítanak, a vázizomzatban pedig vérzések, elhalások jelennek meg. A betegség nevét adó jellegzetes tünet- a szájból kilógó kék színű nyelv – inkább csak juhokban fordul elő. A betegség juhokban és szarvasokban jelentkezik súlyosabb formában, itt a beteg állatok akár 80-90%-a is elpusztulhat. Szarvasmarhánál az elhullási arány viszonylag alacsony, ám a betegség súlyos szövődeményekkel járhat és sokáig elhúzódhat.

A nagy gazdasági kártétel miatt az állategészségügyi hatóság a kitörési helyeken és azok meghatározott körzetében szigorú korlátozásokat léptet életbe:

- a kitörés körüli 3 km-es körben megemelt számú vérvizsgálatot kell végezni a betegség elterjedtségének felmérésére.
- a kitörés körüli 20 km-es körben található, a betegsége fogékony állatokat tartó telepekre 30 napos megfigyelési zárlatot rendelnek el. Innen a zárlat feloldásáig fogékony állat se ki-se be nem mehet. Kötelező ezen a területen az állattartó telepek körül a szúnyogok élőhelyének gyérítése vegyszeres úton, vagy a vízállásos területek, trágyalé földréteggel való fedése formájában. Ezen a 20 km-es körön belül kötelező a fogékony haszonállatok rovar távoltartó szerrel való kezelése, valamint védőoltásban részesítésük állami költségre.
- a kitörés körüli 100 km-es védőkörzetből valamint az ezt övező plusz 50km-es megfigyelési körzetből fogékony állatok alacsonyabb korlátozás alá eső vagy mentes területre csak szigorú eljárásrend (vakcinázás és vérvizsgálatok) szerint szállíthatóak.

Győr-Moson-Sopron megye jelentős része- így Nyúl község is- jelenleg megfigyelési körzetbe tartozik, így innen más megyébe kiszállítani fogékony állatot sokkal egyszerűbb, mint ide behozni.

A NÉBIH e-mailes formában naprakészen tájékoztat bennünket az újabb kitörési helyekről, illetve az ennek függvényében módosult védő- és megfigyelési körzethatárokról. Megkapjuk ABC sorrendben az érintett települések neveit is, így állatszállítás esetén ez alapján tudjuk, hogy melyik eljárást kell követnünk. A terjedés módját figyelembe véve most azt várjuk, hogy hidegebb idő legyen és eltűnjenek a szúnyogok. Ezt a néhány hónapot vektormentes időszaknak hívjuk.

A kéknyelv betegség az ország hízómarha exportlehetőségeit is súlyosan érinti, mivel sok ország nem engedi be a vakcinázott állatokat. A kormányzat 8, 5 milliárd forintot különített el a kéknyelv betegséggel összefüggő járványvédelemre.

Szívférgesség és bőrférgesség

Ezek a betegségek is az utóbbi néhány évben jelentek meg Magyarországon. Jelentőségüket azonban nem gazdasági kártételük adja, hanem az, hogy az ember is megfertőződhet velük. Mindkét betegséget fonálféreg okozza, amelynek lárváit szúnyogok oltják be vérszíváskor. A betegségek elsődleges gazdái a kutyák, macskák, vadászgörények és a vadon élő ragadozók (róka, aranyakál).

-A szívférgességet a *Dirofilaria immitis* nevű féreg okozza, amely elterjedt volt Amerikában, Ausztráliában és a mediterrán európai országokban, de a globális felmelegedés következtében (rövidebb szünyogmentes időszak) az utóbbi években nálunk is megjelent. A szünyog vérszíváskor fertőzi meg a féreg lárvájával az állatot. A lárvákból 6-8 hónap alatt fejlődnek ki a felnőtt férgek, amelyek 30 cm hosszúak is lehetnek. A nagyobb tüdőerekbe és a szívbe eljutó kifejlett férgek okozzák ezután a tüneteket: gyengeséget, nehézlégzést, sárgaságot, gyakori köhögést, de a nagyobb számú féreg el is zárhatja az artériákat, vagy okozhat olyan fokú szívkárosodást, hogy az állat hirtelen elhullik. Emberben ez a parazita abortív fertőzést okoz, ami azt jelenti, hogy bár a szívférgesség nem alakul ki, de a szünyogok által bejuttatott lárvák a belső szervekbe (tüdőbe) eljutva góccokat okoznak, ami differenciál diagnosztikai nehézséget jelenthet, ugyanis a góccok akár rosszindulatú daganatoknak is tűnhetnek.

-A bőrférgességet a *Dirofilaria repens* nevű féreg okozza, amely széles körben elterjedt Európa mediterrán országaiban, de ma már Közép-Európában is nagy számban előfordul. Hasonlóan a szívférgességhez, a féreg lárváját itt is szünyog oltja a gazdaszervezetbe ahol 6-8 hónap alatt fejlődnek ki a felnőtt férgek. A tüneteket a bőrben vándorló férgek okozzák sokszor kemény, viszkető csomók formájában. A csomók felett szőr-hullás és korpázás is gyakori. Előfordul, hogy műtéti „mellékletként” találkozik az állatorvos bőrféreggel. Megdöbbenő, hogy hazánk bizonyos részein ma már 20-50%-os a kutyák fertőzöttsége bőrféreggel.

Ha a szünyog nem állatba, hanem emberbe oltja be a bőrféreg lárváját, ez nem csak a bőr alatt képezhet csomókat, hanem a szembe eljutva komoly látászavart is okozhat. A szemben élősködő féregtől szerencsés esetben sebészeti úton lehet megszabadulni.

Mivel az emberek fertőződésének forrása- szünyogok közvetítésével- a beteg házi kedvenc, így az állatok férgességének megelőzése és felderítése nagyon fontos közegészségügyi jelentőséggel bíró feladat. Vérből a láva stádiumú alakokat az ún. mikrofiláriákat akár egy csepp vér mikroszkópos vizsgálatával is tetten érhetjük, de a szívférgesség és bőrférgesség kórokozóját csak szerológiai gyorseszttel tudjuk elkülöníteni. Ilyen gyorsesztt az állatorvosi rendelőkben többnyire már rendelkezésre áll. Különösen a már kialakult szívférgesség kezelése nagyon nehéz és veszélyes feladat a gazdaállat életére nézve, mivel a gyógyszer hatására pusztuló férgek könnyen thromboembóliát okozhatnak. Legfontosabb tehát, a megelőzés, azaz a még fiatal mikrofiláriák elpusztítása a vérben (Advocate, Stronghold, Milbemax), vagy még szerencsésebb a szünyogok elleni védekezés megfelelő készítményekkel (Advantix, Scalibor, Foresto). Különösen fontos a házi kedvenceink és magunk védelme, ha mediterrán térségbe utazunk.

Veszettség

2013-ban arról számoltam be, hogy három megyében 18 esetben diagnosztizálták a betegséget vörös rókák körében. Mára a helyzet lényegesen megnyugtatóbb. Idén csupán egy esetet igazoltak intézeti vizsgálattal októberben, mégpedig denevérben.

A rókák repülőgépről leszórt csalifalatba rejtett vakcinával történő immunizálása 2015-ben is folytatódott a kelet-,közép- és dél-magyarországi területeken.

Nagy előrelépés hazánk számára, hogy az EU Magyarországot a BSE-től (szarvasmarhák szivacsos agyvelőelfajulása), a klasszikus sertéspestistől, a TBC-től és a sertések Ajueszky-féle betegségétől mentesnek deklarálta. Ez azonban nem jelenti azt, hogy az ezen betegségekre irányuló szűrővizsgálatokat abba lehetne hagyni. A brucellosis és leukózis mentesség elérését csupán az új nemrég megváltozott jogszabályi környezet hátráltatja. Jelenleg folyik az ország PRRS (sertések Arterivirus okozta légzőszervi és reprodukciós betegsége) mentesítése. Ehhez a programhoz rendelt 1 milliárd forinthez idén még 1,5 milliárdot kellett hozzátenni az intézeti vizsgálatok megemelkedett száma miatt.

III.

Idén év elején megváltozott a magyar állategészségügyi igazgatás struktúrája az átszervezett élelmiszerlánc-felügyeleti rendszer részeként. Ennek a lényege abban áll, hogy a rendszer két központi intézmény alá sorolódik. A Földművelésügyi Minisztérium alá tartozik ezentúl a NÉBIH és az Élelmiszerlánc Felügyeletért Felelős Államtitkárság, a Miniszterelnöki Hivatal alá pedig a megyei kormányhivatalok. Ez utóbbi alá sorolódnak a járási hivatalok valamint az Élelmiszerlánc Biztonsági és Földművelésügyi Főosztály. A főosztály részeként öt osztály jött létre: a Járványvédelmi-, az Élelmiszerbiztonsági-, a Földművelésügyi-, a Növény és Talajvédelmi-, valamint a Vetőmagfelügyeleti Osztály. Az eddigi megyei főállatorvost most főosztályvezetővé nevezték ki és az utóbb felsorolt öt osztályt vezeti. A végeken szerencsére nem történt változás, mi továbbra is állami feladatokkal megbízott „jogosult” állatorvosok maradtunk.

IV.

Az élelmiszer-biztonsági stratégia kérdéskörével már a 2013-as beszámolómban is foglalkoztam, de mivel rendkívül fontosnak tartom és azóta sok új elemmel bővült az élelmiszer-biztonsági rendszer, újra elő szeretném venni.

Ha röviden szeretnénk megfogalmazni, miről is lenne szó, talán a lényeg abban foglalható össze, hogy lehetőség szerint minden fogyasztó asztalára kiváló minőségű, biztonságos, beazonosítható származású, egészséges élelmiszer kell hogy kerüljön. Ha ezt el szeretnénk érni, akkor a termőföldtől az asztalig tartó folyamat minden fázisára rálátással kell bírunk.

Az élelmiszerlánc-biztonsági rendszer működtetéséhez az anyagi feltételeket 2012-től az élelmiszer előállítás, feldolgozás, szállítás, raktározás és forgalmazás foglalkozó vállalkozásokra kirott élelmiszerlánc-felügyeleti díj teremti meg.

2013-ban egy 2022-ig szóló középtávú élelmiszerbiztonsági stratégiát fogadott el a Kormány, amelynek legfőbb célkitűzése, hogy átláthatóbbá tegye az élelmiszerlánc minden elemét, de lehetőséget ad a tisztességtelen piaci magatartás szankcionálására is.

A stratégia kiemelten kezeli a cél érdekében a társhatóságok (VM-MEH-NÉBIH-VPOP-NAV-GVH) partnerségén alapuló együttműködését.

A rendszer életbe léptetését az tette szükségessé, hogy az élelmiszerlánc komplexitása jelentősen nőtt az elmúlt években. A forgalmazott élelmiszerek mind nagyobb hányadát teszik ki a magasan feldolgozott termékek, amelyek előállításában gyakran nagyszámú vállalat érintett és sokszor az előállításához szükséges anyagok kontinensnyi távolságból érkeznek. Ez lényeges kihívás a nyomonkövethetőség tekintetében. Ennek a kihívásnak csak egy átfogó, informatikai alapokon nyugvó élelmiszerlánc-felügyeleti rendszer felelhet meg. Ez a rendszer állt fel az idén két éves fejlesztés eredményeként FELIR (élelmiszerlánc-felügyeleti információs rendszer) néven. Ezzel megvalósult az aktív élelmiszerlánc szereplők azonosíthatósága, így egyélesen kezelhetők a szereplők adatai. Akik az élelmiszer előállítás, szállítás, raktározás, forgalmazás bármelyik pontján találhatóak, tevékenységüket csak a FELIR elektronikus nyilvántartásba bejelentkezve, azonosító számmal végezhetik. A hatályos törvényi előírás szerint 2015. jan. 1-től az azonosítószám nélküli kereskedelem a tevékenység felfüggesztését, a termék lefoglalását, forgalomból való kivonását és bírság kiszabását vonja maga után.

Szervesen kapcsolódik ehhez a rendszerhez az EKÁER (Elektronikus Közúti Áruforgalom Ellenőrző Rendszer), amely a nemzetközi ÁFA csalások visszaszorításán kívül szintén az élelmiszerek és alapanyagok nyomonkövethetőségét szolgálja.

Az előző fejezetben taglalt állategészségügyi igazgatási struktúraváltozás is innen érthető meg, ugyanis ahhoz, hogy biztonságos élelmiszer kerüljön az asztalunkra, szükséges, hogy mind az állategészségügy, mind a növény és talajvédelem, mind a vetőmagfelügyelet (GMO!) egy irányítási egységet képezzen.

Csak ilyen átfogó ellenőrzési rendszerrel vehetjük fel a harcot az élelmiszerhamisítás (kínai „méz”), az ismeretlen eredetű élelmiszerek, a növényvédőszer vagy gyógyszer maradékanyagot tartalmazó, valamint génmódosított termékek ellen.

A NÉBIH 2013 óta zöld számot (06-80-263244) működtet a fogyasztói észrevételek (lejárt, jelöletlen élelmiszer, újrafagyasztott termék, higiéniai problémák stb.) fogadása és kivizsgálása céljából.

Köszönöm megtisztelő figyelmüket!

dr. Rácz Elemér

állatorvos